

LUDVIG & CO

Lantbrukets Lönsamhet 2022

En rapport om lönsamheten i svenska lantbruksföretag

Innehållsförteckning

Innehåll	2
Sammanfattning	3
Om rapporten	3
Omvärldsbevakning	4
Utvecklingen på världsmarknaden 2021	4
Rysslands krig med Ukraina	4
Räntor, valuta och riskkapitalets allokering	5
Lantbrukets förutsättningar 2022	5
Likviditet och resultat	5
Krisstöd	6
Ökade risker och investeringsvilja	6
Mjölkföretaget	7
Utfall 2021	8
Prognos 2022 och 2023	9
Vinstmarginal	9
Växtodlingsföretaget	10
Utfall 2021	11
Prognos 2022 och 2023	11
Vinstmarginal	12
Grisföretaget	12
Utfall 2021	14
Prognos 2022 och 2023	15
Vinstmarginal	15
Nötköttföretaget	16
Utfall 2021	17
Prognos 2022 och 2023	17
Vinstmarginal	17
Samlat resultat 2021 och 2022 alla produktionsgrenar	19
Lantbrukets framtid	21

Sammanfattning

- År 2021 ledde till en ökad lönsamhet för det svenska lantbruket. De snabba prisökningarna på insatsvaror ledde dock till ett ökat behov av rörelsekapital hos lantbrukarna.
- Under 2022 har lantbruksföretagens lönsamhet som helhet förbättras. De ökade kostnaderna för insatsvaror har kompenseras av högre avräkningspriser på lantbrukarnas produkter. Lantbrukarnas likviditet har dock varit ansträngd, vilket medfört att lantbrukarna tvingats skjuta fram vissa kostnader till kommande år.
- Riskerna stiger med höga kostnader och volatila priser på såväl insatsvaror som driftsinriktningarnas produkter.
- Prognosen för 2023 är en försämrad lönsamhet inom lantbruket. Detta trots fortsatt höga intäkter. Orsaken är att vissa kostnader inte får full effekt 2022 och att räntekostnader kommer att öka.
- För en hållbar svensk livsmedelsproduktion behövs en långsiktig lönsamhet för att säkerställa en ökning av inhemsk produktion i linje med livsmedelsstrategin.

Om rapporten

I "Lantbrukets lönsamhet" visar Ludvig & Co utfallet för de senaste årens lönsamhet inom lantbrukets driftsinriktningar växtodling, gris, mjölk och nötkött, samt ger en prognos för 2022 och 2023. Rapporten baseras på verkliga företag och deras bokföring. I analysen ingår ca 2 000 gårdar som alla har mer än 67% av sina intäkter från den driftsinriktning som analyseras.

Ludvig & Co:s datalager ger såväl kunder som andra intressenter en unik möjlighet att förstå sin egen lönsamhet i förhållande till samtliga driftsinriktningar, en förståelse som även ligger till grund för rapporten som helhet. Resultaten presenteras som omsättning, resultat före avskrivningar samt arbets- och kapitalinkomst. Rapporten visar även nyckeltalet vinstmarginal, vilket innebär (resultatet före avskrivningar – finansnetto) / omsättningen. Vinstmarginal ger en bild av företagets lönsamhet, i jämförelse med liknande företag inom samma driftsinriktning, och dess förmåga att hantera framtida investeringar, ta ut lön, ge ersättning på investerat kapital samt vinst. Nyckeltalen jämförs också med de senaste årens utfall för att ge dig som läsare ett historiskt sammanhang för hur de har utvecklats över tid.

Förklaringar

Omsättning: Företagets samtliga intäkter

Resultat före avskrivningar: Resultatet som ska räcka till framtida investeringar (avskrivningar), ränta, uttag av egen lön, skatt, ränta på eget kapital samt vinst.

Arbets- och kapitalinkomst: Det resultat som kvarstår till uttag av egen lön, skatt och ränta på eget kapital

Vinstmarginal: Resultat före avskrivningar inklusive finansnetto / omsättning. Detta nyckeltal ska räcka till framtida investeringar (avskrivningar), uttag av egen lön, skatter, ränta på eget kapital och vinst.

Omvärldsbevakning

Utvecklingen på världsmarknaden 2021

År 2021 inleddes med en förväntan om återgång till ett normalläge efter Coronapandemin. Efter flera generösa ekonomiska stimulanser hade Sverige, som många andra västländer, en god ekonomi men med en något förhöjd inflation. Riksbanken bedömde att inflationen snart skulle stabilisera sig på en normal nivå. I USA, som konjunkturmässigt alltid ligger något före Sverige, drog man slutsatsen att de ekonomiska stimulanserna varit för omfattande. Det innebar att USA:s långräntor steg redan i januari.

Efterfrågan på jordbruksprodukter ökar då flera fattiga länder blir rikare samtidigt som urbaniseringen fortgår. Världen utanför Europa befinner sig i en långsiktigt god konjunktur kopplat till globaliseringen. Mindre rika länder i Asien och även Afrika och Sydamerika upprätthåller en livsmedels-efterfrågan som påverkade spannmålsefterfrågan, oljeväxter och mjölkpulver.

Förhoppningarna om ett gott år började omvärderas vid halvårsskiftet 2021 när energipriserna stiger. Bland annat anklagades Ryssland för att inte leverera utlovad mängd gas vilket bidrog till ökade priser på el och konstgödning inom EU. Samtidigt som utbudet minskade så ökade även efterfrågan på diesel och gas som en följd av återstart efter pandemin. Den samlade effekten blev att priserna på flera av lantbrukets insatsvaror, såsom diesel och konstgödning, började stiga väsentligt under hösten 2021.

Rysslands krig med Ukraina

Direkt i samband med utbrottet av Rysslands anfallskrig mot Ukraina så steg världsmarknadspriset på spannmål, exempelvis steg vetepriset med 50 procent (se graf 1 nedan). Även priserna på gas, diesel, el och växtnäring steg som en direkt effekt av kriget likväl som att kostnadsinflationen ökade. Detta påverkade i sin tur lantbruket kraftigt. När priset på insatsvarorna sköt i höjden så steg även lantbrukarnas behov av rörelsekapital. I samband med detta skapades även en stor oro för lantbrukets framtida lönsamhet och därmed den nationella förmågan till självförsörjning. Med en historik i den protektionism som flera länder visade kring vaccin med mera under pandemin och behovet att kunna säkerställa mat till folket så fattades politiska beslut om både krisstöd och tillfälligt sänkta energiskatter under 2022.

Graf 1: Grafen visar världsmarknadspriset för vete och gas under år 2021 och 2022. Gulmarkerade områden visar Rysslands start av anfallskriget mot Ukraina, likväl som när exporten av spannmål från Ukraina återupptogs. Källa: Trading Economics (EU:s statistik för råvaror)

Räntor, valuta och riskkapitalets allokering

I början av 2021 var den allmänna uppfattningen att inflationen snart skulle sjunka tillbaka då världen kom in i normal ekonomi efter Coronapandemins nedstängningar och stimulanser. Med facit i hand anser nu de flesta bedömare att stimulanserna under pandemin var för stora vilket ledde till en högre inflation. När sedan Rysslands krig med Ukraina inleddes med efterföljande handelskrig har inflationen ökat ytterligare. Effekten blev att Riksbankerna höjde räntorna kraftigt, vilket medförde nya risker för högt belånade stater, bolag, lantbrukare och privatpersoner. Utöver de ökade kostnaderna i inflationens spår finns även risken att höga räntor och energipriser minskar efterfrågan på lantbruksvaror och försämrar industrikonjunkturen i världen. Detta gör den svenska kronan oattraktiv, vilket ger oss mer kronor per utländsk valuta och ökade exportinkomster. Framöver är den stora frågan hur lågkonjunkturen kommer utveckla sig. Till dess att vi vet kommer stater inte våga öka sina kostnader då det troligen medför ytterligare inflation, statsskuld och stigande räntor i landet. Om Sverige får en stabil regering kommer antagligen de utlovade räntehöjningarna med ytterligare 1 procent till 2,75 procent sommaren 2023 räcka.

Den försämrade kronkursen medför att årets EU-stöd ökat med ca 5 procent då flera av stöden sätts i euro. Den svaga kronkursen innebär även extra höga priser på bl.a. spannmål och energi. Totalt, i det korta perspektivet, är detta positivt för det svenska jordbruket. Den rörliga kronkursen innebär att de utländska konjunktoreffekterna dämpas. Under år 2023 kommer därmed det internationellt försämrade läget inte slå igenom fullt ut på svenskt jordbruk, tack vare den svagare kronan.

Oroliga tider påverkar även råvarumarknadens priser utifrån ändrade beteenden hos investerare. Vi ser nu att Aktiebörsen får sämre förutsättningar samtidigt som inflationen påverkar avkastningen på obligationsmarknaden och fastighetsmarknaden av ränteskäl. Detta leder till att fler investerare söker låg men säker avkastning i råvarumarknaden. Guld brukar bli populärt och under 2022 är också spannmål ett intressant alternativ för placerare, precis som vid den internationella finanskrisen 2008. Priseffekten på råvaror styrs av inflationen och kan försvinna under 2023 om inflationen sjunker.

Lantbrukets förutsättningar 2022

Likviditet och resultat

Redan under hösten 2021 ökade kostnaderna för flera av lantbrukets insatsvaror. Detta fortsatte tydligt i samband med att Ryssland anföll Ukraina i mitten av februari 2022. Då det alltid tar en viss tid för lantbrukaren att producera, leverera och sedan få betalt för sina varor så har även behovet av rörelsekapital ökat kraftigt. Effekten av detta är att likviditeten påverkas negativt även om resultatet kan ligga kvar på samma nivå som tidigare. Under 2022 har denna effekt varit påtaglig inom samtliga driftsinriktningar. För det genomsnittliga mjölkföretaget som beskrivs i rapporten har exempelvis kostnadssidan ökat med 26 procent vilket motsvarar ökade kostnader med drygt 1 miljon kronor. De ökade kostnaderna har företagen omgående tvingats att hantera genom att bl.a. skjuta icke akuta kostnader på framtiden. En annan åtgärd är att en viss del av resultatet binds upp som rörelsekapital. Då en stor del av den upplevda lönsamheten baseras på hur likviditeten ser ut kan detta även vara förklaringen till varför lantbrukarna generellt i höstens lantbruksbarometer 2022 upplever lönsamheten för 2022 som lägre än vad de bokförda värdena och vår prognos visar.

Krisstöd

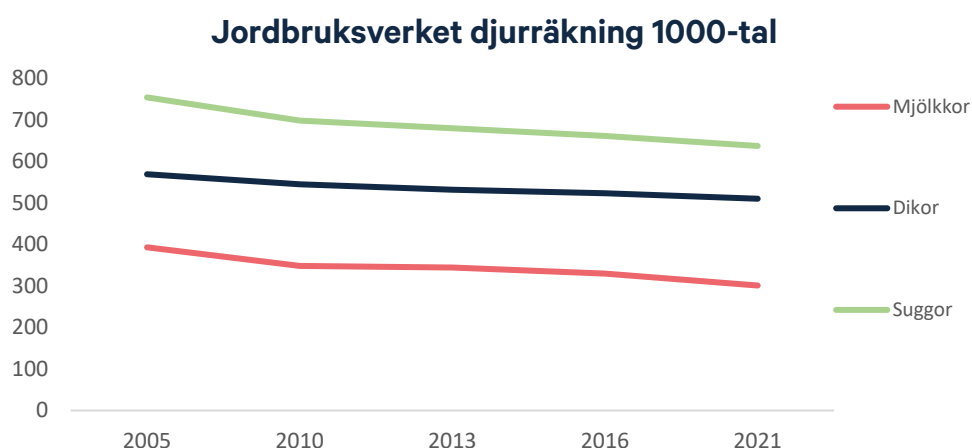
Då priset för insatsvaror steg kraftigt inom samtliga av lantbrukets driftsinriktningar under våren 2022 införde Regeringen ett krisstöd. Stödet baserades på hur kostnadssidan utvecklats inom de olika driftsinriktningarna. Krisstödet minskade till viss del den oro som fanns bland lantbrukarna och gav flera av dem ett välkommet likviditetstillskott under hösten.

Till skillnad från tidigare kriser, som exempelvis torkan 2018, var denna kris internationell. Det innebär att inte bara insatsvarorna utan även avräkningspriserna steg kraftigt. Bonde-kooperationen Arla insåg detta tidigt och höjde sitt avräkningspris vilket har gjort mjölkproducenter till vinnare 2022. Även producenter inom spannmål, gris, nöt och kyckling har fått ökade avräkningspriser, även om de kom senare, vilket medför att de har nått bättre resultat än befarat 2022. Äggproducenterna har haft störst problem, då priserna på ägg inte ökat i takt med kostnadsutvecklingen. Orsaken är ett svenskt överskott. Äggproducenterna är därmed den jordbrukssektor som drabbats hårdast av de stigande produktionskostnaderna.

Ökade risker och investeringsvilja

Då insatsvarorna ökat i pris så medför detta även att jordbruksproduktionen nu sker med högre risker. När en gård inte lyckas med produktionen på grund av torka, sjukdom eller bara otur är numera ett betydligt högre kapital bundet i produktionen och kostnaden för produktionsbortfall blir därför betydligt högre.

Skillnaden i lönsamhet mellan jordbruksföretag inom samma driftsinriktning har ökat under 2022. De kraftigt volatila priserna under 2022 har även de bidragit till detta. När på året man valt att köpa in sina insatsvaror, exempelvis konstgödning och diesel, likväl som när och om man bundit sitt spannmålspris kan påverka resultatet väsentligt. De ökade riskerna medför tyvärr i sin tur också minskade investeringar. Även utvecklingen av byggkostnader påverkar investeringsviljan och självförsörjningsgraden negativt. Detta samtidigt som såväl mjölk- och dikor som antalet sugkor succesivt minskat under en lång tid, vilket återges nedan, se graf 2. Ytterligare en orsak som påverkat investeringsviljan negativt i år är att flera lantbruksföretag inväntar kommande investeringsstöd i den nya CAP-perioden som inleds först vid årsskiftet.

Graf 2: Grafen visar antalet mjölkkor, dikor och sugkor under tidsperioden 2005-2021. Källa: SJV

Mjölkföretaget

Mjölkföretagens lönsamhet ökade under 2021 och beräknas öka ytterligare under 2022. Detta efter att ha legat på en stabil, men relativt svag nivå under flera år. Anledningen till den ökade lönsamheten är både att mjölkpriset ökat snabbare än kostnaderna samtidigt som det under 2022 även betalats ut krisstöd. Under 2023 prognostiseras dock resultatet att falla tillbaka till 2021 års nivå av arbets- och kapitalinkomst.

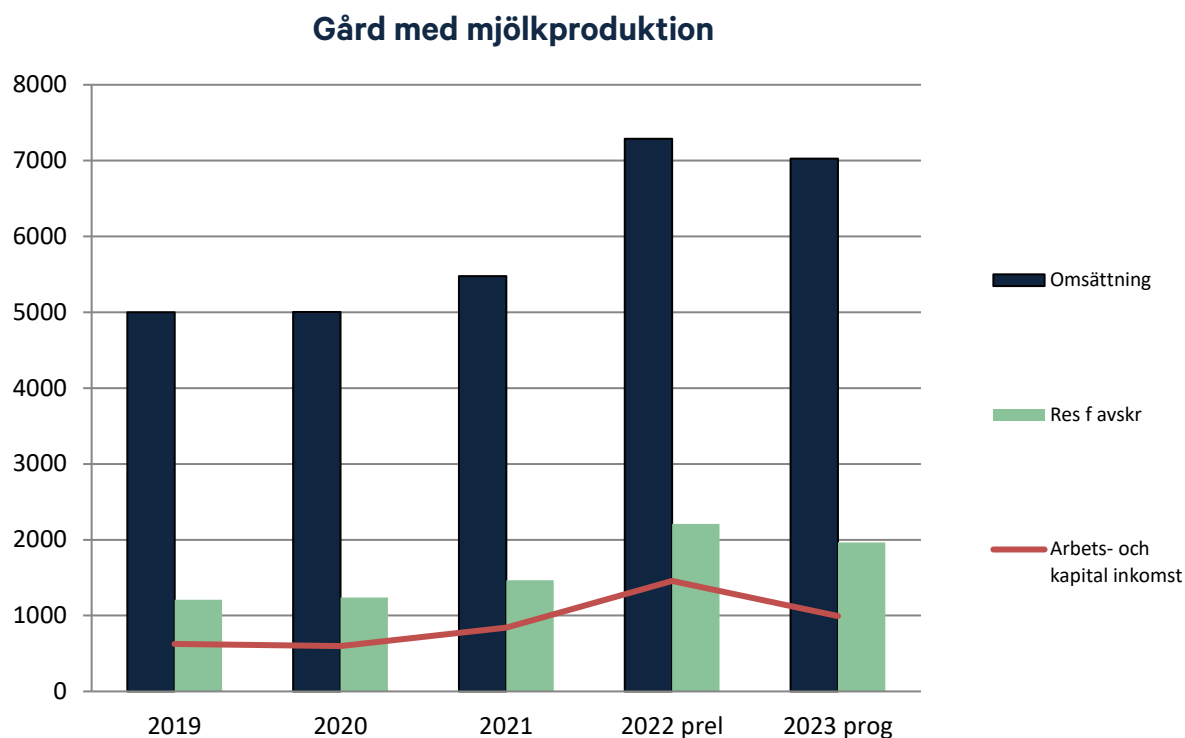
Det som är glädjande för mjölkföretagen är att avräkningspriset och då framförallt hos marknadsledaren, Arla, ligger på en hög nivå. För 2021 låg Arlas mjölkpris på 39,7 eurocent/100 kg mjölk vilket är ca 9 procent bättre än 2020. För 2022 har avräkningspriset fortsatt att stiga och jämför vi de första 9 månaderna i år jämfört med föregående års betalning så ligger det 39 procent högre. Av detta utgör 10 procent av en dyrare eurokurs. Även flera av EU-stöden ökade på grund av den lägre värderade kronan. Under året utbetalades också krisstöd.

Den kostnadsfaktor som påverkar lönsamheten mest inom mjölkproduktion är foderkostnaden. En hög grovfodermängd med bra kvalitet är alltid viktigt. Under 2022 har dock vädret med regionala problem av torka medfört stora skillnader både vad gäller grovfodrets kvalitet och mängd. Detta, i kombination med att priserna för både proteinfoder och färdigfoder ökat med ca 45 procent jämfört med samma period föregående år, innebär stora lokala skillnader gällande mjölkföretagens lönsamhet. Krisstödet har därför lokalt varit direkt avgörande för vissa mjölkföretags likviditet under hösten.

Mjölkinvägningen ökade under 2021. Under första halvåret 2022 har istället invägningen minskat med 1,6 procent för konventionell och 5,1 procent för ekologisk mjölkproduktion. Samma tendens gäller antalet förprovade platser som under 2021 ökade med 23 procent. Under första halvåret 2022 har de istället minskat med 30-40 procent. De snabbt stigande kostnaderna har också resulterat i besparingar i dyrt kraftfoder vilket gjort att mjölk per ko minskat något. Global Dairy Trade (GDT), den globala mejerihandeln, har hittills under 2022 gått ner men handeln ligger ändå över 2021 års nivå. Marknaden bedöms just nu vara i balans även om det finns en tendens till minskad efterfrågan.

Utfall 2021

De totala intäkterna för mjölkföretagen ökade med 9 procent. Både intäkterna för mjölk och slakt inklusive lagerförändring ökade, en viss del av denna ökning beror även på att RSV-värdena för lagerinventering ökade med 10 procent. Kostnaderna ökade samtidigt med 6,5 procent, vilket innebär att resultatet före avskrivningar ökade till 1 467 tkr och att arbets- och kapitalinkomsten ökade till 840 tkr.

Graf 3: Grafen visar mjölkföretagens omsättning, resultat före avskrivningar och arbets- och kapitalinkomst. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall och 2023 prognostiserat utfall.

Prognos 2022 och 2023

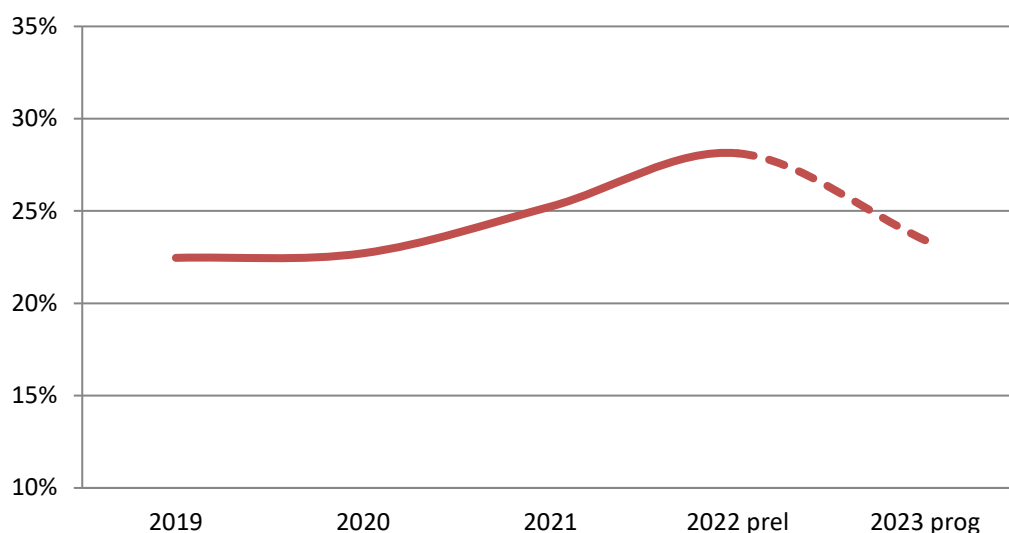
Intäkterna för mjölkföretagen prognostiseras öka med 33 procent under 2022, utan krisstödet inkluderat så bedöms intäkterna öka med 27 procent. Kostnaderna bedöms öka med 26 procent mot förgående år.

För 2023 ser vi en fortsatt stabil efterfrågan, något lägre energikostnader, fortsatt höga foderkostnader och högre ränteutgifter. Detta innebär att resultatet bedöms sjunka till 2021 års nivå. Utöver detta finns det risk för en kraftig internationell lågkonjunktur, vilket skulle minska efterfrågan på mjölkpulver och därmed påverka mjölkföretagen negativt. Till viss del skulle effekten lindras av den försvagade kronan.

Vinstmarginal

Vinstmarginalen ökade under 2021 och hamnade på 25,2 procent jämfört med 22,7 procent för 2020. Under 2022 så förväntas den öka ytterligare till 28,1 procent. Detta trots att omsättningen ökat markant under året. Om krisstödet exkluderas så sjunker vinstmarginalen till 24,4 procent.

Vinstmarginal gård med mjölkproduktion

Graf 4: Grafen visar mjölkföretagens vinstmarginal. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall inklusive krisstöd och 2023 prognostiserat utfall.

Växtodlingsföretaget

Växtodlingsföretagens lönsamhet ökade under 2021 och beräknas öka ytterligare under 2022. Med kriget i Ukraina och ökad inflationstakt har spannmålsåret 2022 präglats av stor osäkerhet i omvärlden. Under första halvåret 2022 skedde stora prisökningar på spannmål och oljeväxter, detta i kombination med höga skördenivåer har gett ett bra utfall för svenska växtodlingsföretag. Även priset på insatsvaror har ökat kraftigt under 2022, där priset på mineralgödsel nått nya toppnoteringar. Priserna har sjunkit tillbaka något i och med att Ukraina startat upp exporten genom Svarta havet igen efter ett halvårs blockad.

I Europa har skördenivåerna under 2022 legat på relativt höga nivåer med en vara av god kvalitet. Ryssland har tagit rekordskördar av vete, men osäkerhet råder kring vilka nivåer som kommer att exporteras. De höga skördarna på norra halvklotet har gjort att spannmålspriset backat tillbaka något under andra halvan av 2022, men generellt förväntas priset att ligga kvar på fortsatt höga nivåer under 2023. I Asien har Kina drabbats av torka under sommaren, där framför allt risodlingen påverkats av minskad nederbörd. Skördeprognosen för majs ser ut att bli lägre än förväntat, både i USA och Kina. Detta bidrar till att hålla uppe vetepriserna då majsen byts ut mot vete i foderblandningar.

Rysslands exportstopp på naturgas har lett till stor obalans på mineralgödselmarknaden. Många gödselfabriker håller nere produktionen av mineralgödsel, vilket har medfört en stor prisuppgång. Under hösten 2022 noteras priser i Sverige på Ns 27-4 Axan, på en bit över 10 kr/kg.

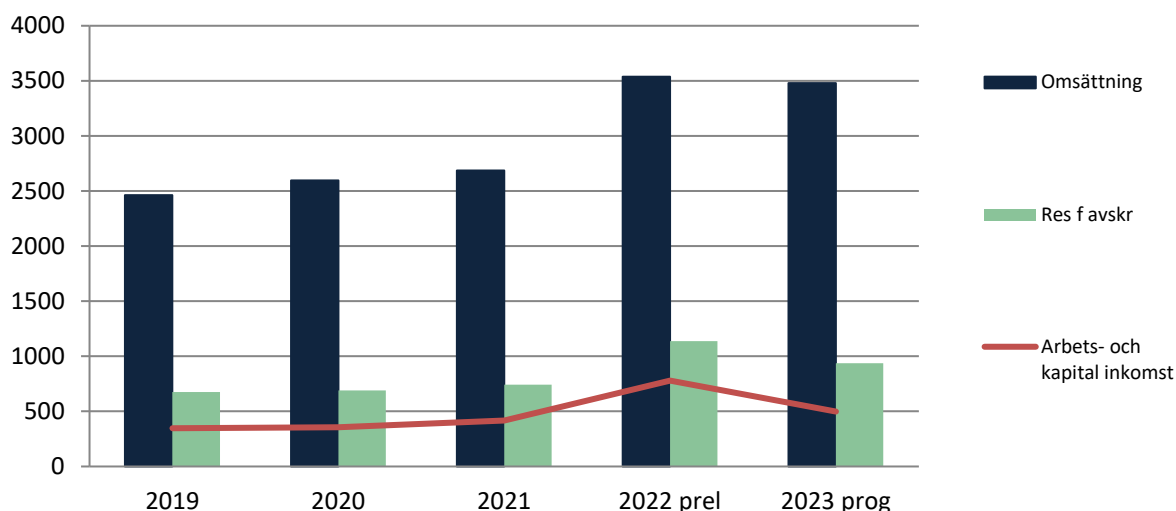
Oljepriset har under 2022 gått upp till höga nivåer, men i takt med den förväntade försämrade ekonomiska konjunkturen har priset fallit tillbaka under andra halvan av 2022. Den svaga svenska kronan medför dock att det svenska oljepriset inte har sänkts i någon stor utsträckning.

Marknaden för ekologisk spannmål är inte lika positiv som tidigare. Det beror på att konsumentintresset inte är lika stort längre vilket påverkar priset på ekospannmål. Av samma anledning har även efterfrågan på ekologisk djurproduktion minskat vilket i sin tur minskar efterfrågan på ekologisk spannmål ytterligare. I dagsläget är det inte heller försvarbart att beställa ekologisk spannmål långt bort då fraktkostnaden stigit under konjunkturen 2021. I Sverige börjar vissa ekodlare att dra tillbaka areal efter en relativt stor omläggning de senaste åren.

Utfall 2021

Växtodlingsföretagen ökar omsättningen med drygt 3 procent jämfört med 2020. Kostnaderna ökade med knappt 2 procent under samma tid. Effekten innebär att lönsamheten, såväl resultatet före avskrivningar som växtodlingsföretagens arbets- och kapitalinkomst, utvecklades positivt.

Gård med växtodling

Graf 5: Grafen visar växtodlingsföretagens omsättning, resultat före avskrivningar och arbets- och kapitalinkomst. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall och 2023 prognostiserat utfall.

Prognos 2022 och 2023

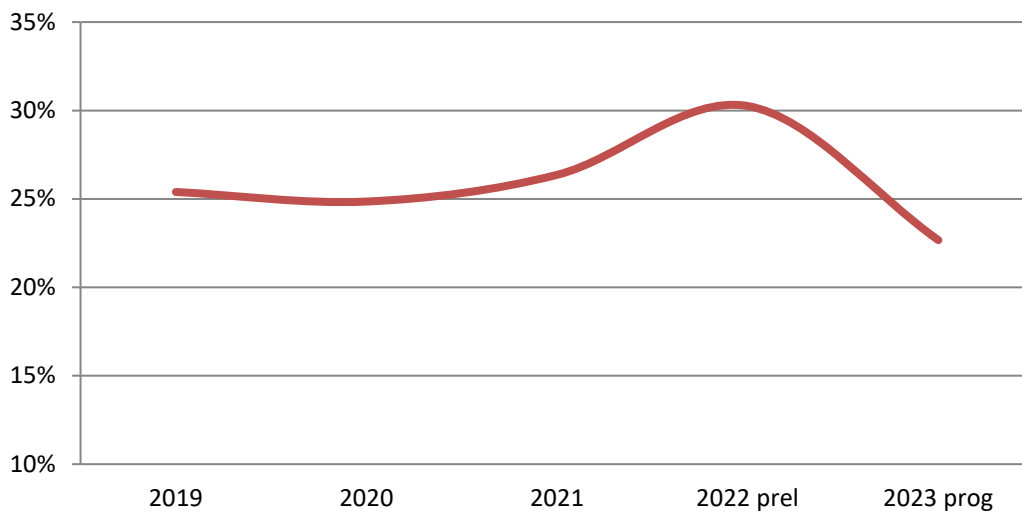
Prognosen för växtodlingsföretagen är att omsättningen ökar med ca 32 procent under 2022. Det höga spannmålspriset i kombination med goda skördar av bra kvalitet driver upp omsättningen. Även kostnaderna ökar, där utgifter för drivmedel och handelsgödsel ökar allra mest. Effekten blir att lönsamheten väntas öka till den högsta nivån på många år. Detta gäller både växtodlingsföretagens resultatet före avskrivningar likväl som deras prognostiserade arbets- och kapitalinkomst för 2022

Prognosen för 2023 är just nu att avräkningspriserna för spannmål- och oljevaxter fortsatt kommer ligga på höga nivåer. Detta beroende på att lagren i förhållande till konsumtionen inte ökar. Kostnadsmassan tros också öka ytterligare under 2023. Då förväntas handelsgödsel som tidigare köpts in billigt och lagerhållits vara slut, och i kombination med en allmän kostnadsinflation förväntas vinstmarginalen sjunka. Vår bedömning för 2023 är därmed att lönsamheten gällande växtodlingsföretagens arbets- och kapitalinkomst sjunker tillbaka under 2023. I tillägg finns det även en prisdrivande effekt från investerare som 2022 placerat sitt kapital i råvaror. När världsekonomin blir stabilare kommer dessa investerare förmodligen att välja mer riskabla marknader vilket skulle innebära ett lägre avräkningspris på spannmål med 10-20 procent.

Vinstmarginal

Vinstmarginalen ökade under 2021 till 26,4 procent, vilket är en ökning med 1,5 procentenhet. Detta beror delvis på att man sköt upp många utgifter under pressen av dålig likviditet. Under 2022 förväntas lönsamheten öka ytterligare. Även vinstmarginalen bedöms öka till 30,3 procent, vilket motsvarar en ökning med 3,9 procentenheter. Detta beror på att lönsamheten förväntas öka snabbare än omsättningen.

Gård med växtodling

Graf 6: Grafen visar växtodlingsföretagens vinstmarginal. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall inklusive krisstöd och 2023 prognostiserat utfall.

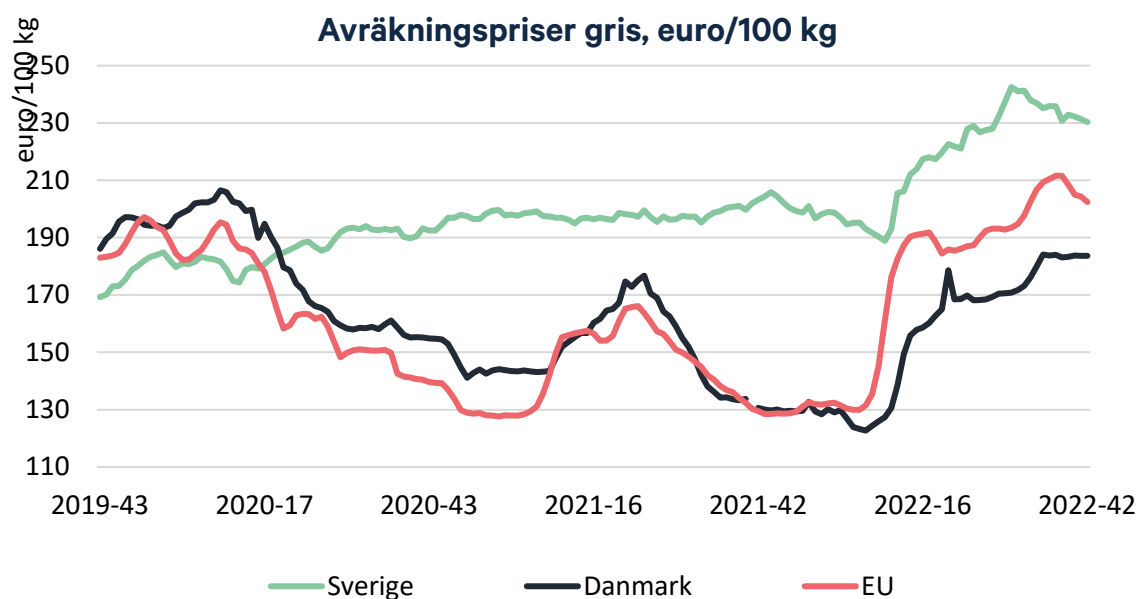
Grisföretaget

Grisföretagens lönsamhet ökade under 2021 och beräknas öka ytterligare under 2022. Slutet av 2021 karakteriserades grisföretagen av generella kostnadsökningar. Dessa fortsatte att öka markant under kvartal ett och två 2022. Avräkningspriserna låg däremot initialt i stort sett still och höjdes först under andra kvartalet 2022. Det resultattapp som fanns under första halvåret har till stora delar rätats ut av ökade avräkningspriser under andra halvåret. Med det införda krisstödet blir effekten att lönsamheten ökar under 2022.

I Europa har grisföretagen mött samma kostnadsökningar och bedömningen är att produktionen kommer minska mellan 2 - 10 procent i Europa, medan Kina kommer att öka sin produktion. Många länder i Europa står också inför en förändring gällande djurskyddet och djurvälståndet där Sverige för närvarande ligger långt fram.

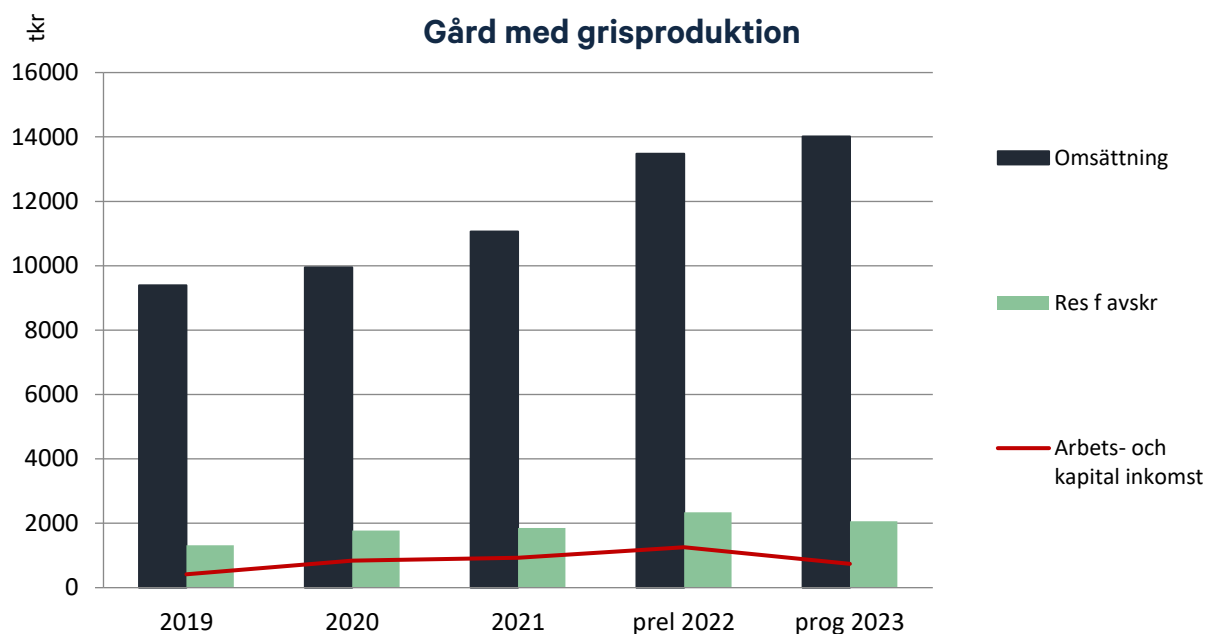
Svenska konsumenter har ett gott förtroende för svenskproducerad gris och under 2021 ökade den svenska produktionen och självförsörjningsgraden, medan importen minskade. Under de senaste åren har de svenska avräkningspriserna legat högre än de danska och europeiska, vilket visas i diagrammet nedan. Köpmönstret har dock ändrats något under året då efterfrågan på charkprodukter har ökat.

Graf 7: Grafen visar avräkningspriserna, i euro/100kg, för griskött i Sverige, Danmark och EU under de 4 senaste åren. 2022-42 motsvarar exempelvis vecka 42 år 2022. Källa: Jordbruksverket

Utfall 2021

Omsättningen ökade med 11 procent jämfört med 2020 vilket beror på högre avräkningspriser på griskött. Kostnadssidan har ökat med 12,5 procent, vilket primärt kopplas till ökade kostnader för foder och handelsgödsel. Resultatet före avskrivningar ökade till 1857 tkr och arbets- och kapitalinkomsten ökade till 928 tkr.

Graf 8: Grafen visar grisföretagens omsättning, resultat före avskrivningar och arbets- och kapitalinkomst. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall och 2023 prognostiserat utfall.

Prognos 2022 och 2023

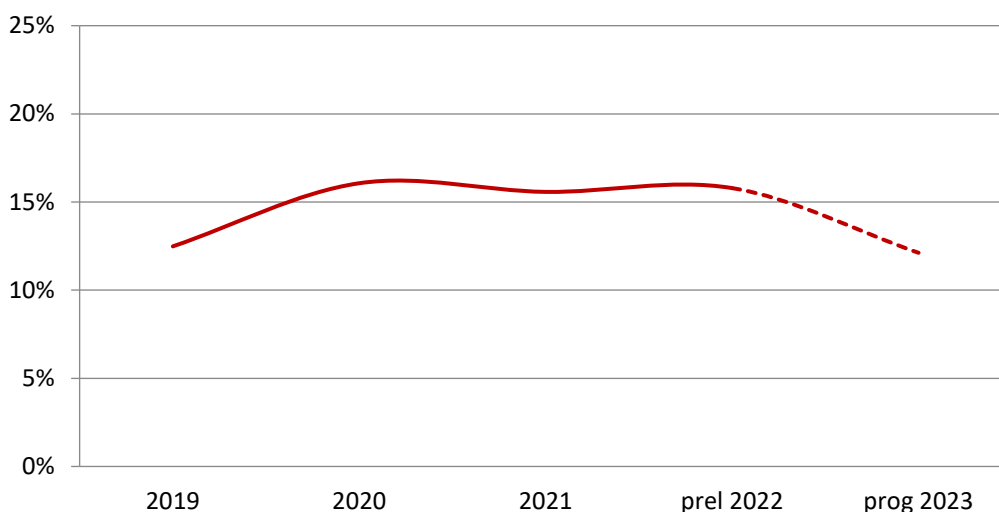
Omsättningen för grisköttsföretag bedöms under 2022 öka med 22 procent, respektive 17 procent om krisstödet exkluderas. Huvudorsaken är ökande avräkningspriserna för griskött. Kostnaderna förväntas enligt prognosen öka med 21 procent. Detta beror till största delen på ökade kostnader för foder, strö och gödning. Även energikostnader ökar men de står endast för en mindre del av omsättningen och påverkar därför inte lika mycket. Prognosen för 2022 är att såväl resultatet före avskrivningar som grisföretagens arbets- och kapitalinkomst kommer att öka jämfört med 2021.

Enligt prognosen för 2023 väntas avräkningspriserna för gris att följa prisutvecklingen på spannmål vilket resulterar i en liten ökning av omsättningen. Åtgången av griskött bedöms inte att påverkas negativt av sämre ekonomi hos konsumenten utan efterfrågan förväntas vara stabil. Kostnaderna för foder bedöms ligga kvar på nuvarande höga nivåer. Räntekostnaderna väntas öka markant medan strö, energi, handelsgödsel och övriga omkostnader endast bedöms öka något under 2023. När det gäller lönsamheten så bedöms resultatet före avskrivningar att minska jämfört med 2022. Arbets- och kapitalinkomsten bedöms att sjunka ytterligare, då detta mått även innehåller räntekostnader som förväntas öka under 2023.

Vinstmarginal

Under 2021 minskade vinstmarginalen med 0,5 procentenheter till 15,6 procent. Detta trots att resultatet i kronor före avskrivningar ökade. Detta beror på att omsättningen procentuellt ökade ännu mer. Under 2022 prognostiseras vinstmarginalen till 15,8 procent. Även om vinstmarginalen är förhållandevis konstant så ändras de bakomliggande siffrorna då såväl omsättningen som resultatet före avskrivningar ökar. Om krisstödet exkluderas faller istället vinstmarginalen till 12,3 procent.

Vinstmarginal gård med grisproduktion

Graf 9: Grafen visar mjölkföretagens vinstmarginal. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall inklusive krisstöd och 2023 prognostiserat utfall.

Nötköttsföretaget

Nötköttsföretagens lönsamhet ökade under 2021, men beräknas under 2022 att sjunka något när det gäller arbets- och kapitalinkomst. Krisstödet har varit en viktig faktor för nötköttsproduktionen och medför att resultatet före avskrivningar för 2022 beräknas att ligga i nivå med 2021.

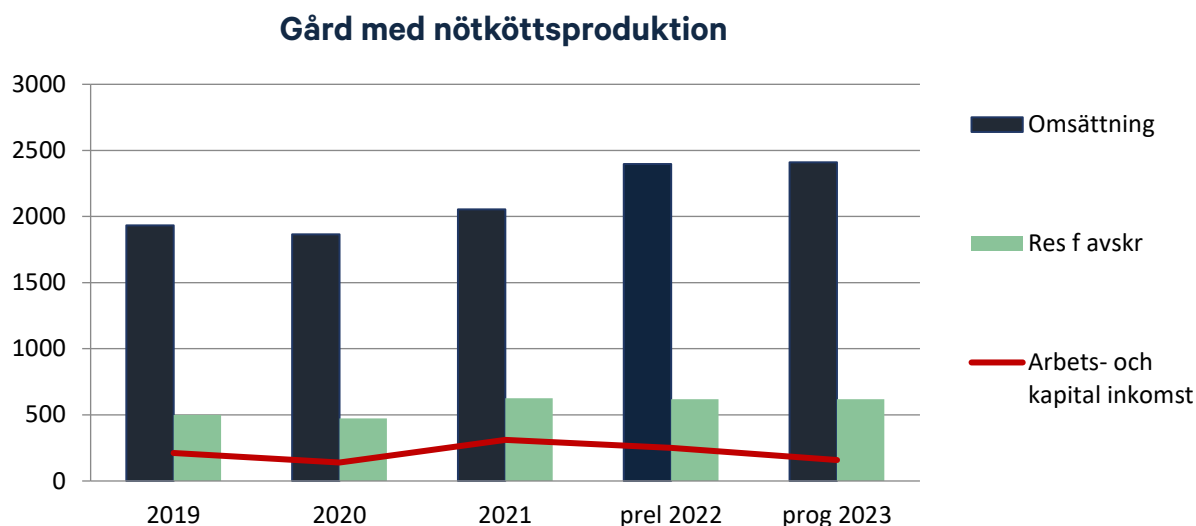
Under första halvåret 2022 har den svenska konsumtionen av nötkött ökat med ca 3,5 procent jämfört med samma period 2021. Den svenska produktionen har minskat något medan importen har ökat med ca 10 procent mot 2021. Importökningen kan kopplas till ökade restaurangbesök efter att Coronapandemin mattats av. Den svenska marknadsandelen minskar därmed och konsumtionsökningen täcks av importerat nötkött, något som kan befaras fortsätta i takt med hushållens mer ansträngda ekonomi. Med sämre ekonomi för hushållen förväntas det även bli svårare för producenter att sälja genom egna kanaler direkt till konsument och den tidigare efterfrågan på de finare styckdetaljerna har börjat att mattas av.

Avräkningspriserna från de svenska slakterierna steg kraftigt i början av 2022 men har därefter stagnerat, och EU:s avräkningspriser följer i stort sett samma utveckling. Kronans försvagning mot Euron gör dock att de europeiska priserna närmar sig de svenska priserna. Skillnaden i pris mellan importerat och svenskt nötkött blir därmed mindre.

I vissa delar, framförallt i sydöstra Sverige, har torkan påverkat grovfoderskördarna negativt. Sämre tillgång av eget grovfoder i kombination med det höga kostnadsläget gör att en del ungnötsuppfödare är tveksamma till att fylla alla platser inför vintern. Osäkerhetsfaktorerna framöver är stora, vilket gör det svårare att planera för investeringar i produktionen. Något som däremot kan tala för ökad investeringsvilja är sjösättandet av nya CAP, EU:s gemensamma jordbrukspolicy, som ger mer möjligheter till investeringsstöd.

Utfall 2021

Omsättningen i nötköttsföretagen ökade 2021 med 10 procent jämfört med 2020, vilket framförallt beror på högre avräkningspriser. Kostnaderna ökade 3 procent jämfört med 2020, främst på grund av ökade foder- och energipriser. Resultatet före avskrivningar ökade med ca 150 tkr till 625 tkr och arbets- och kapitalinkomsten ökade till 311 tkr.

Graf 10: Grafen visar nötköttsföretagens omsättning, resultat före avskrivningar och arbets- och kapitalinkomst. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall och 2023 prognostiserat utfall.

Prognos 2022 och 2023

Enligt prognosen väntas nötköttsföretagens intäkter att öka 17 procent 2022 jämfört med 2021. Detta främst som en följd av högre avräkningspriser, men också på grund av det införda krisstödet och en högre Eurokurs som gynnat flera av EU-stöden.

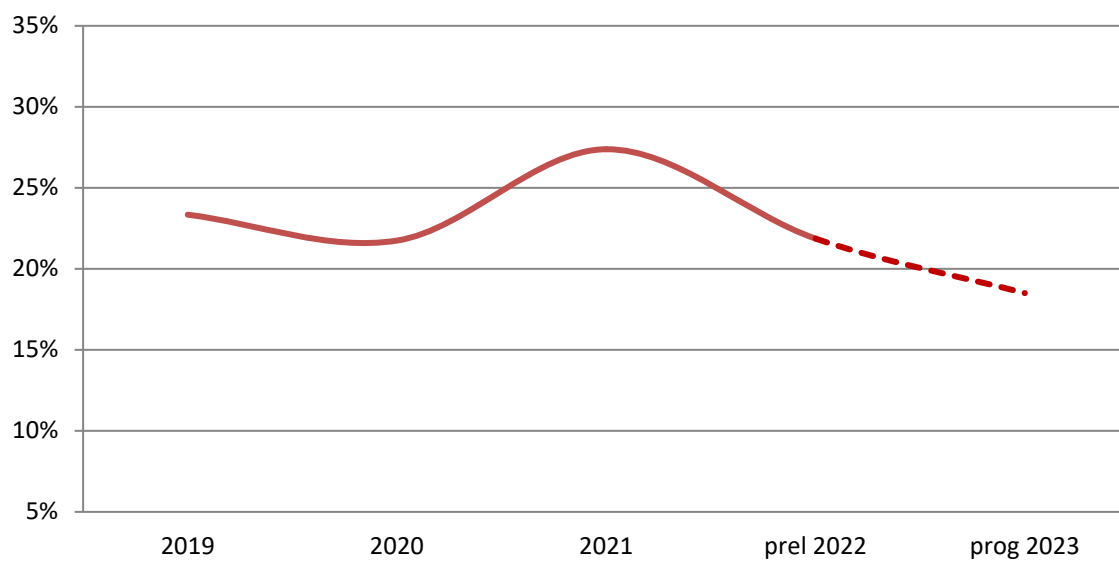
Kostnaderna bedöms öka med 24 procent. Detta är främst drivet av dyrare inköp av livdjur och ökade foderkostnader såväl som ökade räntekostnader.

Stigande räntor förväntas påverka resultatet för 2023. Sämre konjunktur gör antagligen restaurangbesöken färre och därmed minskar troligen importen. Avräkningspriserna kan öka något men genom avsaknad av krisstöd förväntas 2023 ge en lägre arbets-och kapitalinkomst än både 2021 och 2022.

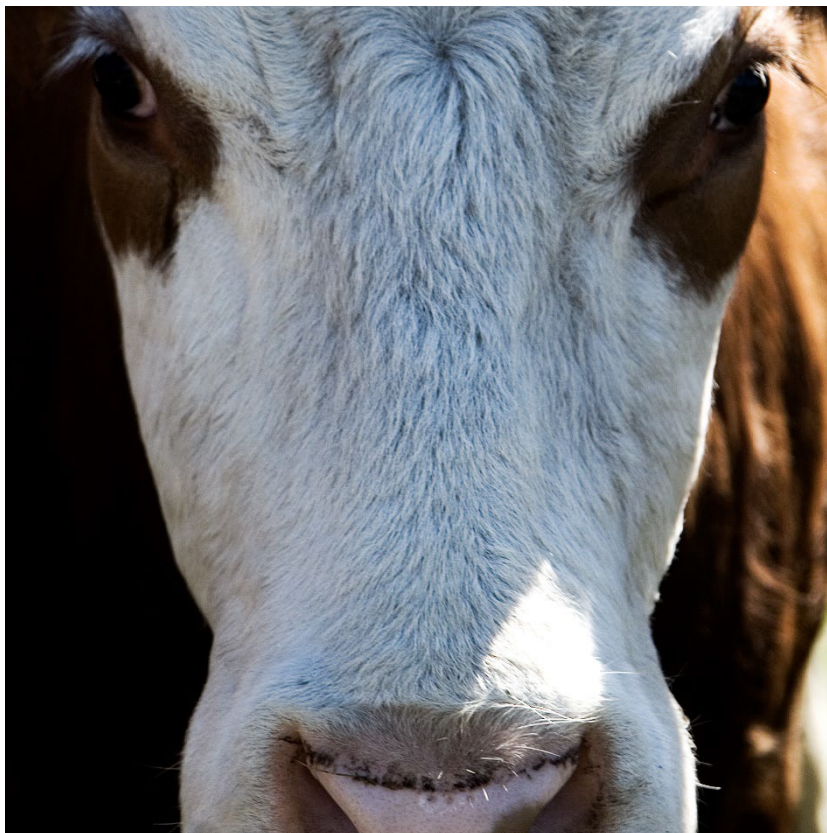
Vinstmarginal

Vinstmarginalen för 2021 blev 27,4 procent. Detta motsvarar en ökning med 5,9 procentenheter jämfört med 2020. Under 2022 sjunker vinstmarginalerna till 21,9 procent. Om krisstödet exkluderas faller vinstmarginalen ytterligare till låga 19,5 procent.

Vinstmarginalen gård med nötköttsproduktion

Graf 11: Grafen visar nötköttsföretagens vinstmarginal. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall inklusive krisstöd och 2023 prognostiserat utfall.

Samlat resultat 2021 och 2022 alla produktionsgrenar

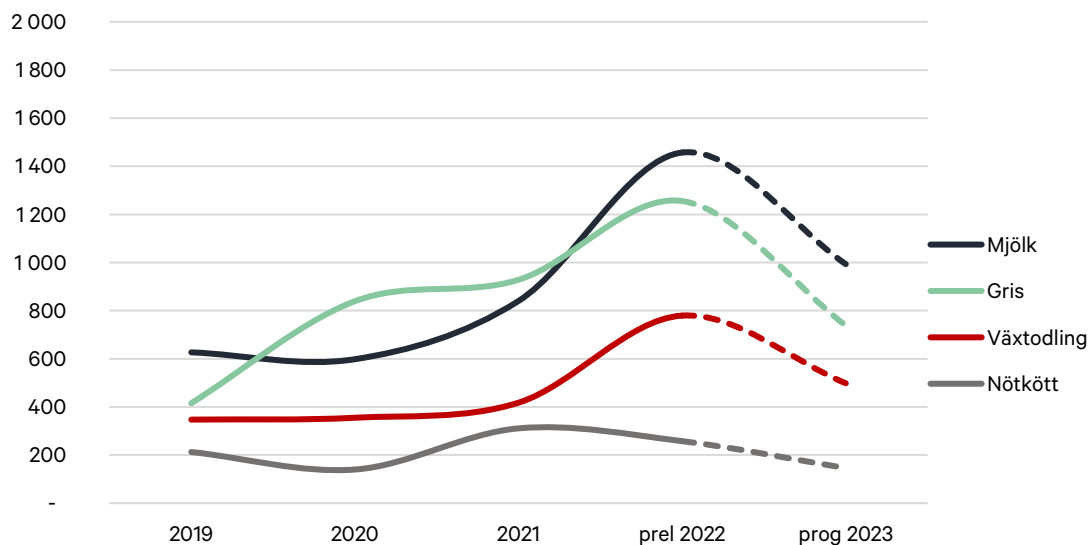
Mjolk: Mjölkföretagens lönsamhet ökade under 2021 och beräknas öka ytterligare under 2022. Anledningen till den ökade lönsamheten är både att mjölkpriset ökat snabbare än kostnaderna samtidigt som det under 2022 även betalas ut ett krisstöd på grund av de fördyrade insatsvarorna. Under 2021 ökade vinstmarginalen till 25,2 procent. Trots att intäkterna ökat markant under 2022 så väntas årets vinstmarginal att öka till 28,1 procent.

Växtodlingen: Växtodlingsföretagens lönsamhet ökade under 2021 och beräknas öka ytterligare under 2022. Under första halvåret 2022 skedde stora prisökningar på spannmål och oljevaxter, detta i kombination med höga skördenivåer har gett ett bra utfall för svenska växtodlingsföretag. Även priset på insatsvarorna har ökat kraftigt under 2022, där priset på mineralgödsel och diesel nått nya toppnoteringar. Vinstmarginalen ökade under 2021 till 26,4 procent. Under 2022 förväntas vinstmarginalen öka ytterligare till 30,3 procent.

Gris: Grisföretagens lönsamhet ökade under 2021 och beräknas öka ytterligare under 2022. Slutet av 2021 karakteriserades grisföretagen av generella kostnadsökningar. Dessa fortsatte att öka markant under första halvan av 2022. Avräkningspriserna låg däremot initialt i stort sett still och höjdes först under andra kvartalet 2022. Det resultattapp som fanns under första halvåret har till stora delar rätats ut av ökade avräkningspriser under andra halvåret. Till detta har krisstödet tillkommit, vilket ger effekten att lönsamheten ökar istället för minskar under 2022. Vinstmarginalen blev 15,6 procent för 2021, vilket är en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med 2020. Under 2022 ökar såväl omsättningen som resultatet efter avskrivningar, vilket medför att vinstmarginalen i stort sett förblir oförändrad och hamnar på 15,8 procent.

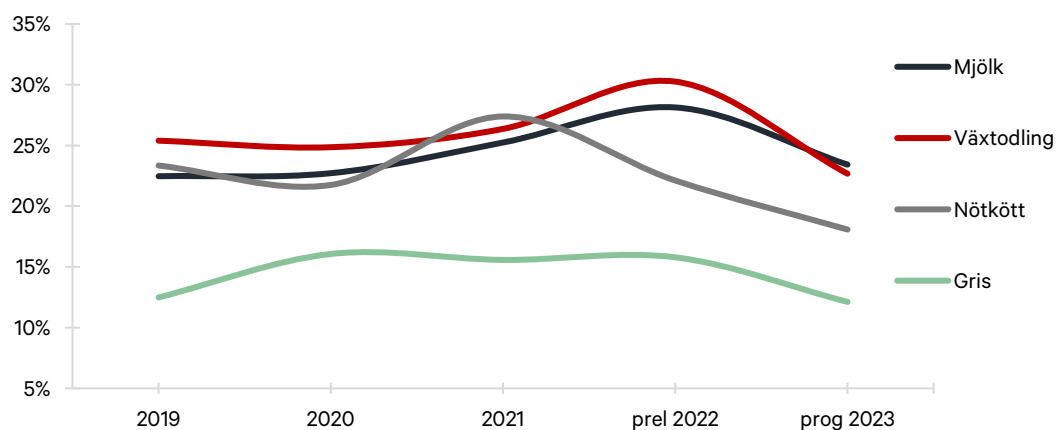
Nötkött: Nötköttföretagens lönsamhet ökade under 2021, men beräknas under 2022 sjunka något när det gäller arbets- och kapitalinkomst. Krisstödet har varit en viktig faktor för nötköttproduktionen och medför att resultatet före avskrivningar 2022 beräknas att ligga i nivå med 2021. Vinstmarginalen sjönk under 2020 men steg under 2021 till 27 procent. Under 2022 sjunker den återigen till 22 procent. Detta beror framför allt på stigande omsättning.

Arbets- och kapitalinkomsten på gården

Graf 12: Grafen visar företagets arbets- och kapitalinkomst inom driftsinriktningarna mjölk, gris, växtodling och nötkött. Arbets- och kapitalinkomsten skall täcka egen lön för nedlagda timmar, skatt, avkastning på eget kapital och vinst. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall och 2023 prognostiserat utfall.

Vinstmarginal på gården

Graf 13: Grafen visar företagets vinstmarginal inom driftsinriktningarna mjölk, gris, växtodling och nötkött. Vinstmarginalen ska räcka till framtida investeringar (avskrivningar), uttag av egen lön, skatter, ränta på eget kapital samt vinst. För år 2019-2021 visas verkligt utfall, 2022 preliminärt utfall och 2023 prognostiserat utfall.

Lantbrukets framtid

Inför 2023 har riskerna börjat torna upp sig samtidigt som både vinstmarginaler och arbets- och kapitalinkomster för de olika driftsinriktningarna förväntas försämrats. Riksbanken vidtar åtgärder för att vända inflationen men hushållen får en allt stramare ekonomi. Detta förväntas leda till förändrade köpmönster hos konsumenterna och minskad investeringsvilja hos lantbruken.

Detta medför att lantbrukarna i högre utsträckning behöver:

- Arbeta systematiskt med sin riskhantering genom likviditets- och resultatplanering, samt ha en strategi för att undvika dyra inköp som sedan tvingas säljas billigt.
- Se över sina kostnader och intäkter och utifrån nya prisnivåer löpande utvärdera om nya taktiska ställningstaganden bör genomföras.
- Ha en tydligare strategi kring sin energiförbrukning, där både energibesparing och investering för egen energi-produktion blir viktiga punkter.
- Gå igenom hur den nya CAP-reformen som träder i kraft 2023 påverkar det egna lantbruksföretaget.
- Prioritera sina investeringar för den kommande 5-årsperioden. I samband med årsskiftet så tillkommer även nya investeringsbidrag som möjliggör delfinansiering.

Vi erbjuder företag branschspecifika tjänster inom

Ekonomi

Skatt

Juridik

Affärsrådgivning

Fastighetsförmedling

LUDVIG & CO